

POSTANOWIENIE

23 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 23 lipca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.G.

z udziałem D.G.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej D.G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi

z 24 kwietnia 2025 r., III Ca 2102/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 3 sierpnia 2022 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków M.G. i D.G. wchodzi następujące składniki majątkowe: a) nieruchomość gruntowa, niezabudowana, stanowiąca działkę numer [...], położona w obrębie ewidencyjnym K., Gmina C., w powiecie d., dla której Sąd Rejonowy w Drawsku Pomorskim, V Wydział Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą (...), o wartości 583 000 zł; b) wierzytelność z tytułu nakładów dokonanych na nieruchomość stanowiącą własność M.G., położoną w ł. przy ul. (...), w postaci budynku mieszkalnego i garażu, o wartości 286 449 zł (pkt 1); ustalił nierówne udziały w majątku wspólnym, przyjmując udział M.G. w wysokości 7/10, a udział D.G. w wysokości 3/10 (pkt 2); dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków M.G. i D.G. w ten sposób,

że nieruchomość wskazaną w punkcie 1a) przyznał na wyłączną własność D.G. (pkt 3); zasądził od D.G. na rzecz M.G. tytułem spłaty oraz rozliczenia nakładów wskazanych w punkcie 1b) kwotę 324 665,06 zł płatną w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia (pkt 4); ustalił, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt 5); zasądził od M.G. i D.G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi kwoty po 4 191,14 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt 6).

Postanowieniem z 24 kwietnia 2025 r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił apelację uczestnika (pkt 1) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 2 i 3).

Uczestnik wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na jej oczywistą zasadność ze względu na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 43 § 2 k.r.o. W ocenie skarżącego w sprawie nie występują „ważne powody” uzasadniające obalenie domniemania równości udziałów wnioskodawczynie i uczestnika w majątku wspólnym.

Zarządzeniem z 20 października przewodniczący w Sądzie Okręgowym w Łodzi zwrócił odpowiedź wnioskodawczynie na skargę kasacyjną (k. 670).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych

sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) zachodzi wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. W celu wykazania przesłanki oczywistej zasadności należy wykazać, że zachodzi niewątpliwa, widoczna bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Tymczasem uzasadnienie wniosku stanowi w istocie polemikę z oceną prawną Sądu drugiej instancji oraz próbę weryfikacji prawidłowości

dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zgodnie z art. 43 § 2 k.r.o. każdy z małżonków może z ważnych powodów żądać, aby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Powyższe jest możliwe w sytuacji, gdy zostanie ustalone, że otrzymanie przez jednego z małżonków korzyści z tej części majątku wspólnego, do której powstania nie przyczynił się, pozostawałoby w sprzeczności z poczuciem słuszności, o czym należy zdecydować w oparciu o całokształt postępowania małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej. W tym zakresie konieczne jest ustalenie, w jaki sposób wykonywane były ciężące na nich obowiązki rodzinne, jak również, czy dochodziło do rażącego i uporczywego nierealizowania tych obowiązków. Ważnym powodem jest w szczególności naganne postępowanie małżonka, przeciwko któremu jest skierowane żądanie ustalenia nierównych udziałów, polegające na tym, że w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniał się on do powstania dorobku stosownie do sił i możliwości zarobkowych (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2018 r., V CSK 565/17; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 maja 2025 r., I CSK 1005/25).

Jak wynika zaś z ustaleń faktycznych sądów *meriti*, którymi Sąd Najwyższy jest związany, w latach 2000-2005 uczestnik nie łożył na utrzymanie rodziny, a w 2007 r. został skazany za znęcanie się nad żoną i dzieckiem. Ocena sądu drugiej instancji mieści się zatem w granicach utrwalonej w orzecnictwie wykładni art. 43 § 2 k.r.o., uwzględniającej zarówno aspekt majątkowy, jak i etyczny, zgodnie z zasadami współżycia społecznego. Zachowania takie jak przemoc czy rażące zaniedbania również mogą stanowić „ważne powody” w rozumieniu art. 43 § 2 k.r.o., jeśli wpływają na wspólne życie i gospodarowanie majątkiem (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 maja 2025 r., I CSK 3864/24). W konsekwencji, twierdzenia zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełniają kryterium „oczywistej zasadności” w rozumieniu

art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co wyklucza przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej podstawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

A.G.

[a.ł]